

Nr 108.

Av herr **Andersson, Elof, m. fl.**, om ökat anslag till fraktlindring vid transport å järnväg av kalk m. m. för jordbrukets behov.

Uti statsverkspropositionen, nionde huvudtiteln, punkt 80, begäres till lindring av fraktkostnaderna vid transport å järnväg av kalk och kalkstensmjöl för jordbrukets behov till orter inom Dalarna och Norrland för budgetåret 1924—1925 ett extra förslagsanslag av 250,000 kronor.

För budgetåret 1923—1924 har riksdagen anvisat 800,000 kronor att utgå utan en dylik begränsning med hänsyn till belägenheten av den ort, till vilken transporten äger rum.

Beträffande såväl statsbidragets storlek som detsammas begränsning till att avse allenast transporter till Dalarna och Norrland grundar chefen för jordbruksdepartementet sitt äskande på kungl. lantbruksstyrelsens skrivelse i ärendet av den 24 oktober 1923.

Departementschefen anför bl. a.: »Vad — — — — angår frågan om nytt anslag är jag av den uppfattningen, att statens understödjande verksamhet på förevarande område är av den stora betydelse, att ett helt inställande därav, synnerligast under nu rådande för jordbruket bekymmersamma förhållanden, icke kan tillrådas. Av statsfinansiella skäl är emellertid en begränsning av anslaget för nästkommande år nödvändig. Jag finner därvid det av lantbruksstyrelsen framlagda förslaget kunna tillrådas och vill alltså på av styrelsen anförda skäl förorda, att statens bidrag för ändamålet inskränkas att avse allenast transporter av ifrågavarande slag till orter inom Dalarna och Norrland.»

Uppenbart är att Dalarnes och Norrlands jordbruk är i stort behov av det äskade statsbidraget, men detta gäller i nästan lika hög grad beträffande vissa andra delar av landet, såsom Värmland, Dalsland och det småländska höglandet.

Därest ifrågavarande fraktlindringsanslag icke utan förutnämnda ortsbegränsning för nästkommande budgetår av riksdagen beviljas, är det fara värt att den för jordbruket så betydelsefulla kalkningen kommer att avsevärt, minskas eller, åtminstone i vissa landsdelar, att alldeles upphöra. Att jordbrukarna i allmänhet, med en genom tidsförhållandena mer eller mindre

hårt ansträngd ekonomi, skola förmås att betala en kalkfrakt, som för flera orter uppgår till belopp överstigande kalkens inköpspris, är väl nästan otänkbart.

Den i och för sig erkännansvärda sparsamhet, som är utmärkande för 1924 års statsverksproposition, anse vi på anförda skäl icke i så hög grad som skett bort gå ut över ett anslag, som riksdagen årligen sedan år 1907 med för de olika åren växlande belopp anvisat till förberörda ändamål. Att denna vår uppfattning delas av det övervägande antalet av riksdagens ledamöter torde framgå av det förhållandet, att riksdagen tvenne år å rad i anledning av väckta motioner beviljat anslag till lindring av fraktkostnaderna för jordbrukskalk. Då jordbrukets ekonomiska bärkraft sedan närmast föregående riksdag otvivelaktigt avsevärt försämrats, torde tidpunkten för den av departementschefen föreslagna begränsningen beträffande ifrågasvarande statsbidrag knappast vara väl vald, varför vi med stöd av det anförda vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte besluta att till fraktlindring vid transport å järnväg av kalk, kalkstensmjöl och mærgel för jordbrukets behov utan annan begränsning med hänsyn till belägenheten av den ort, till vilken transporten äger rum än den hittills gällande för budgetåret 1924—1925 bevilja ett extra förslagsanslag av 650,000 kronor att utgå efter enahanda grunder som för budgetåret 1923—1924.

Stockholm den 21 januari 1924.

Elof B. Andersson.

Erik Abrahamsson.

Åke Ingeström.

M. Svensson.

K. J. Gustafsson.

August Johansson.